

·Les connexions anticatalanistes de la monarquia

Les amistats perilloses

A partir del nucli del col·legi Iale, ben relacionat amb la família reial, i amb l'immillorable suport de Gustavo Villapalos (rector de la Universidad Complutense de Madrid), els sectors anticatalanistes valencians intenten acostar el rei a les seues tesis.

Alts càrrecs militars, entre ells el capità general de la III Regió Militar de Levante **Andrés Freire Conde** i el capità retirat **Luis Caruana**, personalitats polítiques vinculades amb els sectors més anticatalanistes del Partit Popular, com **Pedro Agramunt** i **Martín L. Quirós**, i amb Unió Valenciana, empresaris propers a aquests dos partits com **Joaquín Sáez Merino** o els germans **Lladro**. Tots ells participen des de fa dos anys en les reunions periòdiques que s'organitzen al xalet que alberga el col·legi **Iale**, a la localitat de l'Eliana (el Camp de Túria). No és casual; fa temps que els propietaris i col·laboradors d'aquest curiós col·legi, "conservador i catòlic" com afirmen els seus dirigents, havien començat a lligar entre si els sectors de la dreta valenciana relacionats directament amb l'anticatalanisme més furibund, buscant una connexió amb la *Beautiful people* i la casa reial. Aquesta és la història sempre silenciada d'una trobada inevitable entre la monarquia i el *blaverisme*.

UN MATRIMONI BEN RELACIONAT

Tot prenia forma el mes de juliol del 1986. Durant el seu viatge oficial a Irlanda, **Joan Carles I** ofería una recepció als alumnes del col·legi Elian's. Era el beneplàcit oficial del monarca espanyol a una institució privada i sense cap mena de tradició pedagògica que ha vist repetidament com la majoria dels seus alumnes suspenia les proves d'accés a la Universitat. I era, sobretot, un suport imprescindible per al fulgurant ascens social del matrimoni **Ignacio Monzonís-Marisa Marín**, dos personatges que, des d'una petita acadèmia del barri valencià de Benicalap, van passar a dirigir un dels centres educatius més lucratiu del País Valencià. La recepció clausurava pomposament la primera promoció d'alumnes sor-

gida del Col·legi Elians, la *sucursal* més important de l'entramat mundial que aquest atrafegat matrimoni d'educadors manté fora de l'estat amb altres residències als EUA (Boston i Massachusets), i a Anglaterra (Londres). Aquesta trobada era el primer contacte entre la casa reial i aquesta curiosa parella que passava, així, a ocupar un lloc destacat entre l'alta societat valenciana. Tot i així, aquesta no seria l'última trobada. Dos anys després, **Pilar de Borbón** apadrinava la promoció de COU del col·legi Iale en el ball de final de curs. La cosina del rei havia acudit a la cita per la seua relació amb la institució de caritat Nuevo Futuro, amb què també col·labora el col·legi. Les fotografies dedicades personalment per **Don Joan de Borbó** i la **infanta Elena** a altres dues promoció, adornen les parets de la secretaria del col·legi, i entre els seus salons la presència monàrquica resta com un segell de marca.

La devoció del rei cap al *Colegio Iale International School* no és, però, una simple inclinació del monarca cap a un model d'escola tòpicament anglo-saxona i conservadora, que ha rebutjat qualsevol subvenció pública per garantir la seua "puresa ideològica". La figura del rei s'ha vinculat mitjançant un complex entramat polític-econòmic als nuclis més durs de l'anticatalanisme, no sols valencià.

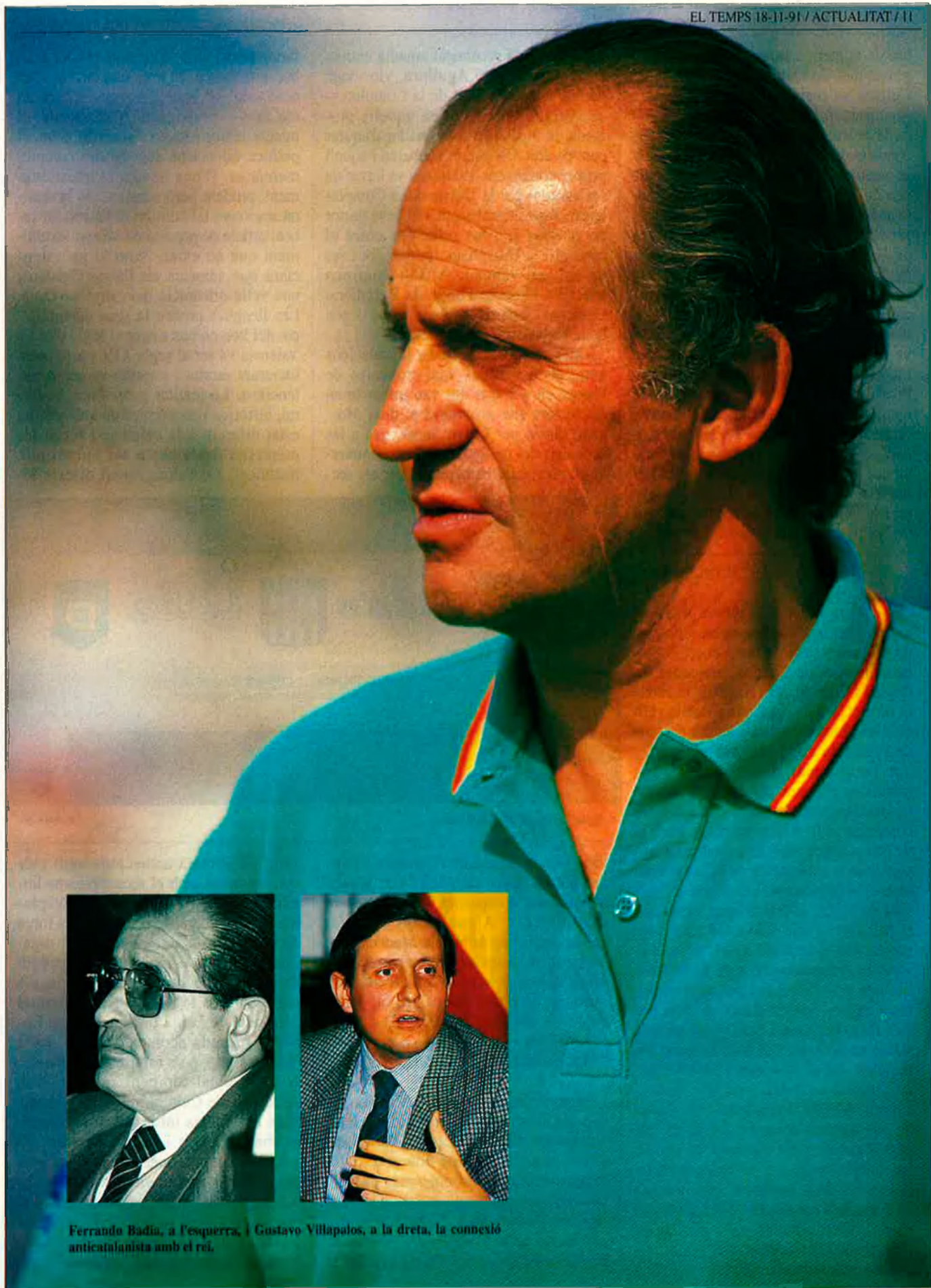
'SIN PRISA, PERO SIN PAUSA'

Amb un lema tan convincent com aquest, el col·legi Iale no ha pretès tan sols esdevenir un referent per a l'educació dels cadells de la burgesia valenciana, sinó que, a més, ha aglutinat al seu voltant alguns dels millors exponents del *blaverisme* local. A les seues instal·lacions de Dublín, estudia la filla de **Vicent González Lizondo**, i una altra militant destacada d'Unió Valenciana, **Mayren Beneyto**, actual regidora per UV. a

l'Ajuntament de València, va apadrinar la promoció del col·legi el 1987 com a presidenta d'Unicef. Aquesta confiança cap al col·legi ha vingut preparada entre altres per **Armando Sierra** i **Baltasar Bueno**, responsables respectivament dels dibuixos i els textos publicitaris del Iale, i col·laboradors assidus de *Las Provincias*, des d'on han llançat constants diatribes contra la *catalanització del valencià*, en forma d'articles i acudits.

Tot ben lògic, si tenim en compte que un dels aspectes més sorprenents d'aquest col·legi és la recomanació que donen els seus responsables als futurs alumnes del centre per tal *d'estalviar-se* l'assignatura de *valencià*. A dos redactors d'EL TEMPS se'ls va explicar la fórmula: cursar dos anys a les instal·lacions de Iale a l'Eliana i passar després als centres internacionals. D'aquesta manera, l'alumne del País Valencià pot al·legar residència a l'estranger i demanar així l'exempció de l'assignatura de *valencià*. En el cas d'alumnes procedents del Principat i les Illes, primer se'ls proposa que demanin l'exempció de *valencià* durant els dos primers anys de BUP i posteriorment, els passen als col·legis de Iale a l'estranger. Per a aquells que no tenen altre remei que donar *valencià*, el col·legi els ensenya les normes de la Generalitat, però amb constants referències al *veritable valencià*. Entre altres professors de la matèria, ha passat per allí **Salvador López Verdejo**, actual assessor lingüístic de la regidora de cultura de l'Ajuntament de València per UV, **M. Dolores García Broch**.

La transcendència d'aquesta actitud lingüística va més enllà. Si els personatges resenyats són simples acòlits del *blaverisme* més tronat, **Juan Ferrando Badia** és sens dubte, l'home que ha sabut vincular el col·legi Iale amb alguns dels cercles més influents de la política espanyola: la casa reial i la Universitat Complutense de Madrid. **Ferrando Badia**, mem-

Ferrando Badia, a l'esquerra, i Gustavo Villapalos, a la dreta, la connexió anticatalanista amb el rei.

bre de número i secretari de la, des del passat mes de març, Real Academia de Cultura Valenciana ha destacat sempre per mantenir un to pretesament objectiu en la polèmica lingüística, atesa la seua condició de Catedràtic de dret polític a la universitat de València i el seu notable currículum personal. Considerat pels anticatalanistes com el seu intel·lectual més *vendible*, ha dedicat, des de les pàgines de *Las Provincias*, nombrosos articles a explicar la diferència entre el català i el valencià així com la falsedat i manipulació política de la idea dels Països Catalans. Per això, el matrimoni Monzonís, va regalar-li l'oportunitat de donar una lliçó magistral per a cloure la visita de Pilar de Borbón al col·legi Iale, el 16 de maig de 1988. Sota el títol "la influència de los reyes de Espana en la Universidad", el catedràtic va exposar la necessitat que la monarquia s'implicara en la defensa de la valencianitat i demanà que el rei i la família reial intercediren per evitar "la invasió catalanista de València".

UN AMIC IMPRESCINDIBLE

El discurs va fer prou efecte perquè el mateix matrimoni encarregara a Ferrando Badia les gestions per a encetar a les instal·lacions de Londres, ubicades als Regent's College, les classes de la carrera de dret. L'única garantia sobre la validesa acadèmica d'aquests cursos depenia de la paraula d'un important amic seu... Tot havia d'anar, doncs, sobre rodes; trenta-dos alumnes pagaren dos milions de pessetes per les classes i el curs va començar amb tota normalitat. Però ja de bon principi, algú va començar a preguntar-se si realment aquells cursos havien estat homologats per alguna universitat de l'estat. Ja feia un cert temps que el Ministeri d'Educació i Ciència, i expressament el secretari d'estat per a Universitats, **Francisco de Asís**, havia mostrat una gran inquietud per aquesta primera experiència de cursos de dret privats fóra de l'estat. I l'amic de Ferrando Badia va posar-se nerviós. **Gustavo Villapalos**, des de feia només un any magnífic rector de la Universidad Complutense de Madrid, havia promès a Ferrando que assumiria personalment els tràmits d'homologació d'aquests cursos, un pas imprescindible si es volia acreditar la legalitat de la iniciativa, però a causa de l'oposició contundent del MEC i del Consell d'Universitats per a oficialitzar uns cursos a l'estranger, Villapalos hagué de donar marxa enrere i manifestà

que mai havia reconegut aquella entitat, encara que **Bruno Aguilera**, vice-degà de la Facultat de Dret de la Complutense, estiguera exercint en aquells moments la funció de coordinador d'aquest curs de dret. Els cursos acabaren i aquell primer contingent d'alumnes va haver de ser assumit per la Universidad Complutense. Aquella relliscada del jove rector no posaria fi a les relacions entre el col·legi i la Universitat, ja que, tot i ser un col·legi valencià, el Iale continua adscrit a l'Institut Públic de Batxillerat Cardenal Cisneros de Madrid, que depèn de la Universitat Complutense.

L'afer, tampoc va refredar les relacions entre els dos amics, que provenien de l'època en què tots dos van trobar-se en els sectors que aglutinava el diari *Madrid*, dirigit per **Calvo Serer**, que a les acaballes del franquisme s'havia convertit en un rotatiu emblemàtic per als sec-

família reial amb Villapalos per fer arribar al monarca les tesis que ell i la seua academia —en aquell moment encara no era *Real*— propugnen. A la vegada, el mateix rector mostra davant la situació política valenciana dues facetes complementàries. D'una banda, el qüestionament, prudent però constant, de la realitat nacional; tal com ho demostra un recent article de premsa on afirma textualment que no entén "com hi ha valencians que admeten els Països Catalans, una vella orientació dels anys seixanta. Les llengües prenen la seua denominació del lloc on han tingut el segle d'or i a València va ser al segle XIV. La primera literatura escrita i impresa va ser la valenciana. La realitat geopolítica, cultural, històrica i econòmica de València ha estat diferent a la catalana i tenen els mateixos drets per a ser autonomia històrica". De l'altra, aquest discurs bi-

Instal·lacions del col·legi Iale.

RAFA GIL

tors liberals del règim. Al mateix temps, l'un encara com a alumne i l'altre ja com a professor, compartien les aules de la Complutense. Algun temps després, col·laborarien en la revista *Madrid*, que, prenent la capçalera del difunt diari *Madrid*, ha pretès al llarg dels vuitanta mantenir un espai "liberal" en un període de clar predomini socialista.

EL 'LOBBY' DE LA COMPLUTENSE

Ferrando Badia atrauria des de llavors cap als seus postulats anticatalanistes Villapalos, figura emergent durant els anys vuitanta d'un nou concepte de la drete moderna. Prou emergent perquè, als trenta-set anys, un claustre majoritàriament conservador l'aclamés com a nou rector de la Complutense. Ferrando Badia aprofitava l'antiga amistat de la

zantí no exclouïa actuacions molt més compromeses amb el secessionisme lingüístic. L'any del Tirant, a la Complutense van celebrar-lo d'una manera força especial. En un acte pretesament organitzat per una associació independent d'estudiants de geografia i història, els professors de la Complutense **Manuel Mourelle de Lema** i **Miguel Angel Ladero Quesada** acompanyats del poeta **Xavier Casp**, pare espiritual del *blaverisme* i actual cap pensant de la Real Academia de Cultura Valenciana, repartiren uns fullets informatius amb l'anagrama del partit Unió Valenciana. El pamflet, titulat genèricament "La problemàtica valenciana", exposava les agressions catalanes contra València i el seu idioma propi sota epígrafs amb títols tan significatius com "València en la voràgine pancatalanista". Només l'auto-

La reina Sofia durant la investidura de Gustavo Villalpos.

AF XIIU

rització expressa del rector de la Complutense va permetre un acte d'aquestes característiques. **Gregorio Salvador**, catedràtic de lexicografia d'aquesta universitat, no és precisament un solitari. Gustavo Villalpos no és tampoc un franc tirador amb ínfulas de futur president de govern. Repassant el seu àlbum personal de fotografies, qualsevol pot trobar-ne una en què apareix mig tapat per Joan de Borbó al bateig del **príncep Felip**. Ser amic íntim de la família reial compta molt a Madrid. I Villalpos és agraït. Lògicament, el primer acte de la seva legislatura, la inauguració del curs 1987-1988 comptaria amb la presència estel·lar de Joan Carles I i la reina Sofia.

ELS AMICS QUE PAGUEN

Però no sols el nucli del Iale ha aconseguit vincular la família reial a València. El dia 24 passat, el monarca assistia al lliurament del premi d'investigació convocat per la Fundació d'Estudis Avançats.

Aquella mateixa vesprada, mentre la Real Academia Espanola debatia la nova definició del terme *Valenciano* per al seu diccionari, els germans Lladro i la família Sáez Merino, encaixaven les mans amb el monarca. Eren els mateixos que sovintejaven el Iale i que formen el nucli central de l'Associació Valenciana d'Empresaris, AVE, una organització sense estatuts ni seu coneguda que funciona

com a grup de pressió amb voluntat de *lobby político-econòmic*.

Són dues de les famílies empresarials valencianes que més s'han involucrat en el "negoci" de l'anticatalanisme. **Juan Lladro Dolz** és el president del Patronat de la Real Academia de Cultura Valenciana, ens que sufraga les despeses del futur diccionari valencià-castellà i castellà-valencià, elaborat amb les pintoresques normes d'aquesta acadèmia. Paral·lelament el seu germà **José**, està situat en la cúpula de dues de les principals institucions econòmiques de la ciutat de València. És tresorer de la Fundació Valenciana d'Estudis Avançats i president del Patronat de l'Escola Superior d'Estudis Empresarials (ESEE). Una acadèmia privada que el proper any s'incorporarà al projecte d'Universitat Catòlica. **Joaquín Sáez Merino**, que va ser durant deu anys president de la Fun-

Monsenyor Roca Cabanellas, la veu a RAFA GIL Roma.

dació Valenciana d'Estudis Avançats, també té un germà, Vicente, situat en el patronat de l'ESEE. La peculiaritat d'aquest patronat està en la seua presidència d'honor: l'excel·lentíssim i reverentíssim arquebisbe de València, **monsenyor Roca Cabanellas**. Un personatge que també té el seu paper en aquesta tragi-comèdia.

LA CONNEXIÓ VATICANA

Durant la polèmica produïda pels cur-

sos de dret que el col·legi Iale havia muntat a Londres, el periodista **Baltasar Bueno** va afirmar que l'arquebisbe donava un suport complet a la tasca pedagògica del matrimoni Monzonís, cosa que l'arquebisbe ja havia demostrat quan va assistir personalment a la inauguració de les instal·lacions del col·legi Elian's-Boston.

Seguint el peregrinatge que el bisbe auxiliar de Dublín havia iniciat en inaugurar el col·legi Elian's de Dublín.

Per no es tractava només d'una sintonia en la concepció catòlica de l'educació. Hi ha també un decantament progressiu cap a les tesis *blaveres*. El passat dia 5 d'octubre l'arquebisbe afirmava, en entrevista concedida al ja habitual **Baltasar Bueno** i publicada en *Las Provincias*: "Jo he aconseguit de Roma la denominació oficial de *lingua valentina* per a la llengua valenciana en allò referit a la llengua litúrgica". En canvi, fonts properes al Vaticà consultades per EL TEMPS neguen que s'haja produït cap canvi en aquest sentit.

En qualsevol cas, sembla quedar poc marge per a la sorpresa. No solament el rei ha relacionat el seu nom amb una institució educativa de dubtosa credibilitat, no solament els sectors anticatalanistes valencians, entre ells la Academia de Cultura Valenciana, han aprofitat el col·legi Iale per a teixir un pont de comunicació amb la monarquia a través de persones de la confiança del rei, com Gustavo Villalpos, sinó que, a més, la representació oficial del govern espanyol a Irlanda, l'ambaixador **José Antonio de Iturriaga**, assisteix cada any a la clausura dels cursos de l'Elián's. Fins al punt que l'any 1989 el van nomenar "Magister Honorio Elian's", un reconeixement que aquest col·legi dona als seus millors propagandistes i que va acompanyat d'una estatueta de Lladro signada pel mateix José Lladro.

El veritable paper del rei en aquesta trama continua sent una incògnita. Però tot fa pensar que, sense els consells del seu amic Gustavo Villalpos i els informes preceptius del CESID, dirigit pel valencià **Emilio Alonso Manglano**, íntim del rei i relacionat amb Juan Ferrando Badia durant l'època del diari *Madrid*, el rei no s'hauria embolicat en una maniobra que posa en entredit el seu prestigi.

Oriol Malló / Jordi Sebastià